

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Ptošno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti).

PORT ARTUR.

Brzjavke generala Steselja.

PETROGRAD 19. (Uradno.) Brzjavke generala Steselja od 25., 28., 30. novembra in 2. decembra opisujejo silno ljuti dvanajst-dnevni splošni napad na Port Artur, ki je prešel dne 20. novembra ter je bil v noči od 2. decembra končno odt. Japonci so glasno izjav vjetnikov izgubili najmanj 20 000 moč.

Brzjavka generala Steselja od 10. t. m. poroča, da so Japonci dne 6. t. m. zasedli visoki hrib ter obstreljavajo ladije, nahajajo se v pristanišču. General Zerpinski, ki je bil v prejšnjih bojih ranjen, je za ranami umrl. Razpoloženje ost je izvrstno.

Pismo generala Steselja na generala Nogi.

TOKIO 19. (Reuterjev biro.) Pismo generala Steselja na generala Nogi v stvari bolnišnic se glasi nastopno: »Čast mi je poročati, da obstreljava Vaše topništvo naša bolnišnice, ki jih je lahko spoznati po rubelem križu. S pozicij Vašega topništva je videti te zastave. Prosim Vas, da prepoveste to obstreljevanje. Na ta korak me je prisililo spoštovanje do naših hrabrih junakov, ki se nahajajo sedaj v bolnišnicah rubelega križa, potem ko so se bojevali v Váših vojakih. Med temi junaki je tudi nekoliko ranjenih Japoncev. Zagotavljam Vas mojega spoštovanja.

Pismu je bil priložen listek sledede vsebne: S tem pooblašča glavnega voditelja bolnišnic rubelega križa, Barašova, da se z Vášo Ekscelenco pogaja, da med obstreljevanjem pazita na naše bolnišnice. Ni treba omenjati, da Vam priporočam pravico povsipe v t. vspehe Váših operacij.

General Nogi je ukazal izročiti svoj odgovor na domenijskem kraju. Isti se glasi: Čast mi je zagotoviti, da ni jap. armada, ki spoštuje slovesljube in pogodbe, od početka oblegovalja nikdar namenoma streljala na poslopja in ladije, ki imajo zastavo rubelega križa. Več del trdajave se ne vidi s pozicij topništva, in kakor Vam znano, ne pogodé vsi st. e. i., to tsm več, ker vsled dolgotrajnega odpora topovi čimdalje slabše pogajajo svoje cilje. Z velikim obžalovanjem, da ni možno zbrati, da ne zamorejo naši topovi doseči zaželjenega namena, zagotavljam Vas mojega gl. bškega spoštovanja.

Japonske nade glede trdnjave.

BEROLIN 19. Japonci so v zadnjih dneh pred Port Arturjem znatno zapredovali ter silno obstreljavajo slato goro. Tri ruske baterije na isti so bile močno poškodovane. Japonci ne obstreljavajo sploh več ladij v pristanišču, ker so ista popolnoma ner. b. jive ter bi se z obstreljevanjem le trutilo strelivo.

PODLISTEK. 79

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoa. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C. — 6.

IX.

— Ne varaj se, brate, se je nasmehnil škof, jaz ne štajem v ta račun, kar so Gorjanski storili krivega našemu plemenu in tebi, jaz vprašujem te za domovino našo. Moja nada ni več, nego je moja bojazen. Ali odpraviti treba to žensko vlado, polno muh in mistalnosti, ki pod videzom svoje moči in milosti živi le od milosti oholega oblastnika. Vestati moramo vsi na noge, da v tej domovini zavladata red, zavladata zakon, da ne bodo tuje roke trgale kos za kosom od domovine naše, da čast in oblast ne bosta plenom lakomnih pustolovcev, ki radi svoje pozablajo na občo srečo in so močni v svojem

Japonci so veči del svojega brodogva poslali v domačo luko, kjer se pod vodstvom belgijskih in angleških inženirjev živahno dela v ladijedelnicah in arzenalih. Japonsko novinarstvo se nadeja, da bo japonska armada do novega leta vzela Port Artur.

Boji okolo Port Arturja.

TOKIO 19. (Reuterjev biro.) Glasom uradnih poročil so Rusi v portarturkem pristanišču zapustili vojne ladije: »Peresvjete«, »Poltava«, »Palada«, »P. b. jeda«, »Bajan« in »Retvizan«.

Vse op. raje Japoncev so obrnjene proti oklopujači »Sebastopol«. Japonci so izgubili dve torpedovki.

Položaj garnizije obupen?

LONDON 19. »Standard« je večeraj poročal iz Tokija: Poročila od oblegovalne armade zatrjujejo, da je položaj garnizije obupen. Oblegovalna dela proti severovzhodni fronti so buje tako napredovala, da so Japonci le še dvanajst metrov oddaljeni od ruskih pozicij.

Japonsko brodogve.

LONDON 19. »Daily Telegraph« poroča iz Č. f. a. od 18. t. m.: Del japonskega brodogva je odplul v Singapur. Dne 15. t. m. je bilo zbranih pred Daljnem 25 vojnih ladij. Japonski transportni parniki imajo sedaj tudi topove. Mnogo trgovskih ladij je lahko ob roženih, da lahko prevzamejo blokadno službo.

Tretja ruska eskadra.

PETROGRAD 19. Oboroženje in vodstvo tretje ruske eskadre je poverjeno poveljniku brodogva in pristanišč v baltskem morju, admirala Bilovu. Isti je odpotoval večeraj v Libavo.

Japonski agitatorji pri Džigitih.

ŠADRINSK 19. »Ruska brz. agentura« poroča iz Urge: Japonci, preoblečeni kakor lame skušajo pridobiti tsmakj bivajoče Džigite, da razrušijo bajkalsko železnico in da razstrele rušilec ledu na bajkalskem jezeru. Kakor se sliši, se Džigiti, ki trgujejo in žive z Rusi v prijateljstvu, ne odzivajo predlogom Japoncev.

Naskok Japoncev na forta Icašan in Bondi.

LONDON 19. »Daily Telegraph« so dne 18. t. m. sporočili iz Č. f. a.: Del oblegovalne armade je prinesel podrobna poročila o napadu Japoncev na forta Icašan in Bondi od dne 3. t. m. Fort Bondi so Rusi obdali s 600 čevljev dolgim in 300 čevljev širokim rovom. Rov je bil pokrit s koradinovim oljem, drvi in slamo. Ko so japonske kolone prodrle proti rovu, so istega Rusi zažgali. Mnogo stotin Japoncev je popolnoma zgralo. Požar je trajal celo noč in ves naslednji dan. Slededelega dne so prodrli Japonci v malih oddelkih, pri čemur so se prikrivali za velike lesene šite. Pršio je do boja z bajonetmi. Konečao so Japonci osvojili pozicijo ter

nasilju, ali slabotni nasproti tujemu. Bratje! Močni smo. Večina plemstva v Hrvatski, Dalmaciji in Slavoniji se zbira okolo naše zastave in hiti v našo ligo; mnogi madjarski plemiči so na naši strani. Vse, kar je poštenega, vzdihuje po redu, vsi se obračajo od Sigismundove vlade, katere se plašim tudi jaz. Proti nam stojita dve ženski, en nasilnik in četa prilizovalec, ki se klanjajo danes Bogu, jutri vragu, proti nam — ali nas vendar snubijo. Ali naj jih odbijamo in jih dražimo na novo nasilje, na nove spletke? Ne, tega ne smemo, ljudje! Moder vojsko vodja ne stoji prikovan na mestu, ne sili v veter kakor dete, ampak hodi korak za korakom, da si prisvoji čim več otete mu zemlje. Tako treba tudi nam. Jaz ne zaupam Gorjanskemu; vam, on nas saubi le zato, da zadobi časa, ali s tem zadobimo časa tudi mi. Popuščal bo, mora, sicer ne bi nas naročal semkaj; a s tem, da popušča, postaja tudi slabiji, a mi močnejši. Zato se treba brzdati.

so ujeli 150 Rusov. Poleg japonske zastave je bila razobešana na dosedaj nerazjašnjen način tudi kitajske. Nekemu japonskemu generalu je granata odtrgala roko in nogo.

Od Daljnega v Talienčun so zgradili Japonci za prevažanje topov ozkotirao že leznico.

Japonska armada v Mandžuriji.

LONDON 19. Zli se, da so Japonci opustili misel, da bi prodrali dalje v Mandžurije. Japonska armada se je ob desnem bregu reke Taitiho tako močno utrdila, da bi zadeli Rusi na največje ovire, ako bi hoteli napasti pozicije. Prehod preko reke ovirajo nasipi. Te pozicije, ki jo skoro ni možno vzeti, ne opusti maršal Ojama in Rusi bi imeli ogromne izgube, ako bi jo hoteli vzeti z naskokom.

Brzjavne vesti.

Ogrska zbornica.

BUDIMPEŠTA 19. Opozicijski poslanci so se podali v zbornico korporativno. Gruča mladih ljudi, ki se je zbrala pred klubovim lokalom Barffyjeve stranke, je vsprejela poslance z »eljen« klici ter jih je pevaje spremila do zbornice. V dvorani so še sledovi razdejanja; le na mizi zbornice se nahajajo zopet zakoniki.

Ogrska zbornica odgojena.

BUDIMPEŠTA 19. Poslanska zbornica je bila s kraljevim reskriptom odgojena do 28. t. m. Reskript se je vsprejel povsem mirno, a z »eljen« klici na desnici.

Seja je bila zaključena od strani desnice z »eljen« klici na kralja, od strani opozicije z »eljen« klici na ustavo in narod.

Iz Španije.

MADRID 19. Finančni minister Castellano je izjavil, da je ministerski predsednik Maura v letu 1904 povrnil španski banki 100 milijonov pezeta ter zapustil v državnih blagajnah rezervni fond v znesku 50 milijonov pezeta.

MADRID 19. Kakor se govori, bo imenovan Salazar guvernerjem španske banke.

Sibirski kuga.

PETROGRAD 19. Kakor je sporočil guverner iz Vjatske, se je med delavci tvornic v okrajih Vjatska in Slobodsk, ki narejajo kratke kožuhe, pojavila sibirski kuga. Od 18. oktobra do 14. t. m. je bilo v 45 tvornicah 247 slučajev te bolezni. Ker so bolezen povzročile kože, iz katerih se delajo kožuh, se je odredilo, da se kože desinficirajo.

Z Balkana.

CARIGRAD 19. Turški vladi je bila danes izročena kolektivna nota, ki so jo podpisali avstro-ogrski, ruski, italijanski, francoski poslanci ter upravitelj angleškega poslanstva. Z omenjeno noto zahtevajo poslanci v imenu svojih vlad od Turčije, da pomnoži število inozemskih častnikov v makedonskem orožništvu.

— Zastoj, Pavel, zastoj. Ti govoriš lepo, ali ti predeš pajkovo mrežo, mej tem ko Gorjanski sladkim obrazom pripravlja strele na nas, na našo svobodo. Mi naj se brzdamo, on pa nas prevari v tihem miru.

— Da, prav je rekel, je potrdil Ivaniš, iz tega miru. Mej tem, ko ti propoveduješ o miru, drhti moja sablja v nožnici, kajti gladkost njihovih obrazov, krotkost njihovih besed me sili, da slutim binavstvo teh besed. Zapomni si, Pavle, spominjaj se svojih besed.

— Ej, ej! Čudim se vama, je rekel škof prezirljivim nasmehom, vajina modrost vidi daleč, jaz pa sem slep. Ali kako ste si mogli slepca izvoliti za vodjo. Zavede vas v jamo, pogubiti se.

— Brate! je vskliknil Ivaniš.

— Kaj, mari nisem več, je nadaljeval škof strastno, Pavel Horvat? Mislite-li, da sem bil, ko sem se vam dal za dušo, ko sem izišel na viharje sveta, iz svojega posvečenega miru, da sem bil otrok, ki grabi za

Italijanski parlament.
RIM 19. Zbornica je odgojena do 24. januarja 1905.

Portugalska kraljevska dvojica.

PARIZ 19. Kralj in kraljica portugalska sta odpotovala v soboto na Portugalsko.

Balkansko pismo.

Beligrad, dne 14. dec. 1904.

Nova srbska vlada. — Devetnajstletnica bratomorne vojne pri Slivnici in Pirotu. Jugoslovanski Almanah.

Teh dni je minulo 19 let od žalostne vojne pri Slivnici in Pirotu, pa je vjedinjena srbska in bolgarska visokošolska mladina privedla istočasno (v nedeljo, dne 12. t. m.) v Belegradu in S. f. i. parastos srbskim in bolgarskim vojakom, katere je naglala tujinska politika v boj s puško in bajonetom. Na parastos v Belegrad je prišlo pet odposlancev bolgarske omladine; in ravno tako je odšlo v Sofijo pet srbskih odposlancev. Beligradska katedrala je bila polna najodličnejšega sveta, a posebno so se odlikovali častniki VI. pehotnega polka, ki so korporativno prišli na parastos. V Sofiji je bilo na parastosu tudi veliko odličnega sveta, ali častnikov je bilo komaj kakih deset!

Ujedinjena omladina izda na srbski in bolgarski narod manifest, v katerem obsoja tujinsko politiko, ki je Srbe in Bolgare dovedla do Slivnice in Pirota, in pozivlja oba bratska naroda, da pozabita na minlost in se ujedinita.

* * *

Jugoslov. Almanahu, ki je rezultat prve jugoslovanske umetniške razstave, napiše jugoslovanska omladina predgovor, in bolgarska omladina predlaga, da se v tem predgovoru omeni tudi to, da jugoslovanska misel ni naperjena proti Romunom in Grkom, s katerimi se tudi hoče skupno delati.

To je neumestno! Jasno je, da jugoslov. misel ni naperjena proti malim narodom, ampak proti našim velikim sovražnikom. To se je konstatiralo tudi v brzjavki, ki se je odposlala z jugoslov. omlad. kongresa romunski in grški visokošolski omladini, ki je potem na svojih sestankih Jugoslovane pošteno — psovala za naše lepe in poštene želje...!

To je že usiljivost, ako Grkom in Romunom neprenehoma ponujamo svoje prijateljstvo, dočim oni nočejo nič čuti o takem prijateljstvu. Vseh Jugoslovancev skupaj je čez 16 milijonov in to je dovoljno število, da narodi, tako degenerirani kakor so Grki in Romuni, sami iščejo našega prijateljstva, a ne da se jim mi usiljujemo.

Upati je, da se slovenska, hrvatska in srbska omladina tudi izrazi v tem zmišlu, ker malo več samozavesti bi pač potrebovali Jugoslovani!

Še večji nezmisl bi bil, seveda, ko bi se privedla jugoslov., grška in romunska umetniška razstava, kakor medrujejo bratje Bolgari!

svetlim mesecem, ki brez pomisleka leti za pisanim metuljem, mislite-li, da bi moje oko pogodilo vsako zapreko, ki se nam more postaviti na pot, da nisem izražal vsake zasede, mimo katere bomo morali iti. Dobro, jaz nisem več isti Pavel Horvat, za katerim je hitel sam modri Ludovik, dobro, ne spominjate se tega, kar je bilo. Izpogovoriti vam hočem besedo. V meni je srca za to domovino našo, ki me je rodila. To deželo ljubim, kakor mi je vera sveta, v tem je razum suženj mojega srca, a bilo je suženj že tedaj, ko sem Benečans spraval v škripce, one skrivne roparje, ki bi nam hoteli odtrgati naše hrvatsko morje. Ali kaj? Da se sedaj vržemo v krvav boj, da bi furija razdora plamtela nad našim plemstvom, da smrtonosni plamen poseže tudi v smrtonosno kočo pogaženega ljudstva, a med tem da bi se trgal ud za udom domovine naše, a nam da ostane le še ped rojstne zemlje, da v nje zakopljemo sebe in svojo svobodo?!

(Pride že.)

Pridejo že k pameti tudi oni, ker Romani in Grki se nočejo tako »ponizati«, da bi z Jugoslavo nastopali skupno, ker Romani so potomci starih Rimljanov, a Grki starih Grkov — Jugoslavo pa smo »barbari« — — —!

M. Pl.

Nadzorstvo naših zadrug.

(Dopis s Kranjskega.)

II.

S tem, da je organizacija katoliško-narodne stranke na Kranjskem na združnem polju dosegla vse vseh, po katerih je hrepene, okrepla se je izdatno — stranka v političnem oziru. Zadrugni organizatorji te stranke so svoje osrednje zadruge v Ljubljani preustrojili toliko časa, da so končno vendar — ukljub vsem oviram — sedaj združeno dobro organizovani. Vse njih male in velike zadruge so sedaj pravilno ustrojene, to je, registrirane po deželni sodišči. Ena osrednjih zadrug — »Zadruga zvez« — je tudi avtorizovana za nadzorstvo svojih podrejenih posojilnic in drugih zadrug. Če so se kranjske zadruge že do sedaj tesno držali ljubljanskega zadrugnega osredja, bodo pa v prihodnje delale to še v večji meri, ker so nekako siljene v to po zakonu.

Zato vidimo v registrowanju obeh osrednjih zadrug (»Zadruga zvez« in nove »Gospodarske zvez«) ter v avtorizaciji prve za nadzorstvo — veliko okrepljenje katoliško-narodne stranke na Kranjskem!

Stranke, pravimo. Drugo važno vprašanje pa je — s katerim bi se morali enkrat začetno resno baviti rodoljubje v obeh taborih na Kranjskem in Goriškem — vprašanje je, da-li je to na korist naroda in Slovenstva, ako je korist stranke nekaj parazit, ki sesa mozeg iz gospodarske organizacije za — svoj obstanek, za obstanek stranke? Ja-li to korist vsesкупne gospodarske organizacije naroda, ako ista postaja žega v rokah političnih borilcev, ako je potegana v vrtnice političnih bojov? Ne, ni na korist! Ali ima sploh kaj smisla, da se gospodarske organizacije ustvarjajo in motrijo z vidika — strankarskih in političnih interesov? Posledice tudi ne izostajajo. Saj vidimo n. pr. tudi na Goriškem, kako »klerikalne« zadruge skušajo izpodbavati kredit »liberalnim« in narobe, trpe pa na tem — oboje! Vemo, da se zopet pregrešimo proti sveti dogmi »zvestobe do načela, ali vendar si ne moremo kaj, da ne bi povedali zopet in zopet: gospodarske zadruge naj ustvarja izključno le resnična gospodarska potreba, nikdar pa ne ali politična gospodstvena želja strank ali pa celo istih — zadrega!

Mnogo tega bi se dalo govoriti. Ali predobro vemo, da drezamo v sršenovo gnezdo. To pa ponovljamo vnovič: čim neodvisneje bodo gospodarske organizacije živle od strankarskih bojov in političnih vplivov, tem uspešneje bodo mogle delovati, tem solidneje bo fundirano za gospodarski blagor prevažno združeno življenje — naroda slovenskega.

Moje mnenje je, da naj bi deželni odbor na Kranjskem — po izgledu v družih deželah — prevzel nadzorstvo vseh tistih zadrug, ki bi si zaželele njegovega nadzorstva. Breme bi si s tem ne nalagali velikega. Da bi delil materialne podpore zadrugam, to ni njegova dolžnost. Nekatere kmetijske zadruge (n. pr. mlekarne) pa že uživajo nekaj deželne pomoči. Ako bi deželni odbor imel nadzorstvo nad mnogostevilnimi posojilnicami na Kranjskem, bi poslednje vendar ne bile tako direktno v zavisnosti od strankarskih bojov. In morda bi ravno tak korak deželnega odbora, s katerim bi se isti pokazal prijatelja združeništvu, ki je tolike neizmerno važnosti za bodočnost naroda, morda bi ravno tak korak bil v začetek drugim korakom ki bi doveli do drugačnih, bolj — evropejiziranih form strankarskega življenja na Kranjskem. Tako bi morda prišli do takega strankarskega tekmovalja, ki oživlja ideje, podžiga zdravo inoizjativno in bodri na koristno delo. Nismo tako nespametni, da bi si predstavljali možnost nekakega unificiranja javnega življenja. Ne, iskricke naj se le krešejo dalje. Kar že limo, je edino to, da se neha takov boj, ki pobija vse, slabo in — dobro!

Rusko-japonska vojna.

Trst, 19. decembra 1904.

Mnogo, 14 dni že se piše o domnevnem uničenju ruskih oklopnih in križark

grad Port Arturjem. Iz početka resolutne in detailirane japonske vesti izgubile so počasi ono točnost in duhovitost. Dočim se je iz početka znalo za pojedine ladije in vrsti pretrpljene škode, ni se na koncu vedelo, koliko jih je uničenih, ali — kar je istotako važno: kako in v koliko so pojedine ladije havarirane, ali so same nesposobne za boj na visokem morju, ali so kar spremenjene v jednostavne lesene mase brez nikake vrednosti. Za to dejstvo je moglo tudi največega skeptika dovesti do pomisli, da ni vse zlato, kar se svetli, ali z drugimi besedami: da je od japonske želje do japonskega uspeha vendar mal korak. In svet je začel pojedine vesti podrežati ostreji kritiki. Naglašalo se je takoj od začetka, da so vesti večinoma ali Reuterjeve, ki so se v teh 10 mesecih čisto izkazale nezanesljive, ali pak brzovjavke iz Čifu. Tienčina, ali brzovjavke iz Tokia, kjer se je navadno le navajalo »iz glavnega tabora obkrogvalne armade« — ali bilo je tudi raznih komentov iz Londona ali Lokal-Anzeigerja v formi brzovjavk. Manjkala je verodostojnost in — da se bolje izrazimo — dober ukus. Tudi to pot moremo konstatirati, da sta na to dejstvo opozarjala praška »Politik« — ki je vse te vesti spravljala v zvezo z najemanjem japonskega posojila — in naš cenjeni strokovnjaški sotrudnik, ki je v eni zadnjih števil v veleinteresantnem članku pobijal absurditeto onih vesti ter je z vojaškega stališča dokazoval fantastičnost in tedencijoznost onih virov. — Prošlo je nekoliko dni in nehale je govorjenje in pisarenje o tem, sicer toli važnem dogodku. Govorilo se je samo le še o »Sebastopolu«, ki da je jedini še na vodi, dočim so vse druge ladije »pod vodo«. Danes je slednjič prinesel brzovjav nekoliko poročil Steseljnovih, in med drugimi tudi ono, ki se nanaša na zavzetje »visokaje gore« od strani Japoncev in na pretvezno uničenje vse eskadre. V tej brzovjavki pravi Steselj doslovno: »Japonci proizvoščajo se svojimi 30 cm topovi škode ruskim ladijam v pristanišču.« V prvi mah se človek ne bi mogel črestiti vere v resničnost japonske verzije, ko je Steselj sam — seveda v blažji formi — prisiljen priznati to žalostno resnico!! Ali tu se treba vprašati v smislu našega sotrudnika: bi li admiral Viren mogel gledati, kako mu Japonci unčujejo vse brodovje, ne da bi on kaj storil proti temu? In da ne bi on — kar je glavnejše — prizadeval kake škode Japoncem?! Naš sotrudnik je pretresal to vprašanje s tako logiko, da bi bilo res odveč kako daljaje razpravljati. Mi se hočemo pobaviti z nekim drugim vprašanjem. Ni li mogoče — vprašujemo se — da so Rusi (s tem pa ne izključujemo možnosti, da so Japonci de facto bolj ali manje poškodovali kako ladijo) navlašč potopili svoje ladije, a to na načina, da bi jih mogli — razun mašinskih prostorov, ki so hermetično zaprti — z izpumpanjem vode o prvi priliki zopet napraviti sposobne za boj?! Ali bi ne bilo to najsigurnejše pristanišče za ruske ladije, na neki način stacija pod vodo? Ali ne bi se to popolnoma zlagalo, kar so javili do sedaj Japonci sami, da se namreč od ladij vidijo samo dimniki, jabolci in srednji del? Stvar ni tako neverjetna, kakor priznava tudi rimska »Tribuna«; in tudi angleški »Standard«. Oaobit Jame zastopa to misel in pletira zanjo s tehniškega stališča, ko pravi: a) ni možno, da bi mogli Japonci iz take daljave (z »visokaje gore«), katera daljava presega 3 km, tako uspešno bombardirati rusko eskadro, a če bi se to tudi zgodilo, ni možno, da bi mogli Japonci tako točno vedeti, kake naravi so pojedine škode; b) uprav to dejstvo govori za neosnovanost japonskih poročil, kajti, ako bi jih Japonci mogli tako dobro razločevati, morale bi biti ladije obrnjene s stranjo proti napadu, kar de facto ni, ker imajo svoje pristanišče na severovstoku; c) je ta verzija potrjena tudi po pripovedovanju džunke, ki je dne 15. t. m. došla v Čifu. Tu so Rusi pripovedovali, da so ladije v resnici potopljene, ali zgodilo da se je to na zapoved admirala Virena; d) je slednjič postopanje Virena, ako je to resnično, ne le jako žensko, ampak tudi tehnično izvedljivo.

Reasumirajmo torej vse te različne trditve in prihajamo do zaključka, da je rusko brodovje v Port Arturju, tudi če ni v najboljem, vendar v takem stanju, da bo moglo, ko pride ura za to, bolj ali manje direktno poseči v pomorske operacije. Rusi so potisnili svoje ladije pod vodo, a Japonci pripisujejo to vpešnosti svojega obstreljevanja. Ladije torej ne eksistirajo več za Japonce, dočim

utegnejo za Ruse eventualno kmalu stopiti na površino. Je-li to tolike vrednosti? Mislimo, da more umeti tudi vsaki laik, kaj pomenja to: pet ali šest ladij več ali manj, a varati neprijatelja, je v vojni najbolje sredstvo do črje.

Dogodki na Ogrskem.

Brzovjavka iz Budimpešte javlja, da je ogrsko-hrvatski državni zbor odložen. Ni dvomiti pa, da bo tej odredbi skoro sledilo razpuščenje zbornice. Saj je ministerski predsednik grof Tisza že javno in naravno povedal, da ima že v žepu cesarsko pooblastilo za razpuščenje. Da se to ni zgodilo že sedaj, to je le taktična poteza sedenje vlade, da bo mogla reči, da je poskusila vse možno v odvrnenje tega skrajnega koraka. Da si dobro ve, da ostane to brezuspešno, hoče baje grof Tisza še enkrat apelirati na opozicijo, naj omogoči, da ne bo treba razpisovati novih volitev zbornice v dobi, ki jo izključuje ustava za tako odredbo. Ogrska ustava določa namreč, da ni smeti razpisati novih volitev, ne da bi bila zbornica poprej za dobo do sestanka novega parlamenta poskrbela za potrebe državne uprave, to je, ne da bi bila dovolila proračunski provizorij. Opozicija hoče očitno prisiliti grofa Tiszo na protivstavno razpisanje novih volitev, da bi mogla to izkoristiti v boju proti njemu. Ta manever pa hoče grof Tisza paralizirati s tem, da še enkrat apelira na opozicijo, naj dovoli razpravo o provizoriju, da se volitve ne razpišejo v nasprotstvu z ustavnimi določili. S tem hoče doseči ministerski predsednik, da se bo mogel — v slučaju, da se opozicija ne odzove njegovemu apelu, kar je povsem gotovo — sklicevati, da je storil vse možno, da bi se razpuščenje zbornice izvršilo strogo ustavnim načinom.

Vse vesti iz Budimpešte potrjuje, da se državni zbor zaključil s prestolnim govorom, da torej kralj sam izvrši ta čin. To se zgodi prve dni meseca januarja. Volitve pa se prično koncem januarja in se bo odločilni volilni boj bil dne 27. ali 28. januarja. Večina in opozicija bosti gotovo uprav neravno izkoristili čas, dopuščene za volilno agitacijo. Kdo izide iz tega boja kakor zmagovalce? V tem hipu ni lahko možno ugibati o tem. Toliko pa se že sme reči, da bo vlada že znala tako »voditi« volitve, da si pridobi večino. Drugo vprašanje pa je, da li se jej prisreči tako potisniti opozicijo, da bo ista siljena udati se položaju, kakoršnega je ustvarila sprememba poslovnika? Če ostane pri tem, kar se danes zatrja, da se bodo narreč vse opozicijske skupine podpirale med seboj, potem moramo že dvomiti, da bi vlada dosegla tolik uspeh. Zelo dvomiti je torej, da bi nove volitve donesele tudi rešitev parlamentarne krize na Ogrskem, in zelo možno je, da bodo tudi v novi zbornici viharji, ki slednjič odnesejo grofa Tiszo.

Drobne politične vesti.

Italijansko odlikovanje kralju Petru. Iz Belegrada javlja, da je tamšnji italijanski odposlanec v soboto na svečan način izročil kralju Petru najvišji italijanski red »Collare dell' Annunziata«, s katerim ga je odlikoval kralj Viktor Emanuel.

Z Balkana. Iz Carigrada poročajo, da je turška vlada zopet odklonila zadnji predlog sporazumih veleil Avstro-Ogrske in Rusije, glede povečanja števila častnikov v makedonskem orožništvu.

Iz Španske. Kakor poročajo iz Madrida, je ministerski svet sklenil sklicati takoj obe zbornici, čim novi ministri proučijo proračun.

Protekeijonizem na Hrvatskem. Iz Zagreba poročajo, da pojde profesor pastoralke na tamošnji bogoslovni fakulteti, dr. Martin Stiglić, že koncem tega leta v pokoj. Na njegovo mesto da bo imenovan mladi katehet doljnomestne zagrebske gimnazije Mihalović, ki je bil še nedavno kapelnik v Slavoniji, ki je pa bratranec bana Pejačevića. Govori se, da je gospod katehet namenjen za mesto škofa v Djakovu, čim umre Strossmayer.

Domače vesti.

Riemanjska afeta. — Dr. Krek dočet. V sklepu, ki smo ga priobčili na uvodnem mestu v številki tega lista od minolega petka, je občinski zastop v Dolini pozval cerkveno oblast, naj enkrat reši riemanjsko vprašanje, češ, da je edino ona pristojna v

to. Za onega, ki ima zrno pameti v glavi in pa tiste počtene volje, ki je potrebna za pravično in objektivno presojanje stvari, ne more biti nikakega dvoma, kaj je hotel reči občinski zastop v Dolini.

Uprav a propos nam prihaja gospod dr. Janez Ev. Krek v »Slovenec« od minole nedelje, kjer se je tudi ta voditelj katoliško-narodne stranke na Kranjskem oglasil v razpravi o možnosti ustanovitve splošne slovenske ljudske stranke. Gospod dr. Krek meni med drugim: »Naravnost krivično in skrajno škodljivo se mi zdi, če se na primer zahteva od vlade, naj uniči kako neljubo, recimo socijalno demokratiško organizacijo...«

Če se temu politiku in odličnemu bogoslovcu zdi krivično že to, da se vlada pozivlja na dušenje političnih organizacij, koliko večja in nerazumno buja mora biti še le krivica, ki je v tem, ako se vlada pozivlja, naj se silo rešuje cerkvena vprašanja, oziroma diference, ki so navstale med verniki in cerkveno oblastjo?!

Kdo ne umeje sedaj, kaj je hotel reči občinski zastop v Dolini se svojim pozivom?!

Konformno gornjemu izreku vzklika g. dr. Krek dalje: »Kar se opira na bajonete ali na stara grbe, nima trajnosti. Ljudske duše so edina trajna zakladnica idej; ljudske rame njihova edina obramba.

Modro, pametno besedo je tu izrekel gosp. dr. Krek, in s posebnim ozirom na ta izrek stavljamo nastopna vprašanja:!

Je-li sli ni vlada sodelovala na riemanjski aferi? So ali niso svetili bajoneti ob raznih uradnih čnih, spojenih z riemanjsko afero? A ker je notorično dejstvo, da so, vstavimo vprašanje: kdo je pozval vlado v to, kdo se je hotel opreti na bajonete? In če že ni nikdo izrečno pozval vlado in bajonetov — kar pa se nam zdi absolutno neverjetno: Ni li bil kdo, ki je molče dopuščal to, da bi bila njegova sveta dolžnost, da vzdigne glas najodločnejega protesta proti sodelovanju bajonetov o priliki, ki se tiče nabožnega, duševnega življenja in torej tudi duševnega miru našega naroda? Kdo je pečatil cerkev v Riemanjih?! Kdo je stavil zabavnice na cerkvena vrata? Kdo je izročil politični oblasti, torej c. kr. vladi, cerkvene matrike v Riemanjih? Kdo je pozval na pomoč celo tisto odijozno kazensko postopanje proti poedinim neljubim osebam, ki so igrale kako vlogo ob cerkvenem vprašanju v Riemanjih?! Kdo je hotel in želel, da so bili v sodni preiskavi dr. Požar in oba cerkvena starešine riemanjska?! Po čigavi volji je žalostni prizor, ko se lepo vrsti: dr. Požar v preiskavi, župan Berdon v preiskavi, dr. Požar iz preiskave s sijajnim spričevalom deželnega sodišča v žepu, a Ivan Berdon — zopet v preiskavo?!

V citiranih izrekih gosp. dra. Kreka ima svet najavtentičnejše pojasnilo, proti komu je bil naperjen sklep občinskega zastopa v Dolini. Ne proti njim, ki sočutstevujejo z riemanjskim ljudstvom, ki se naravnost s fenomenalno vstrjnostjo drži svojega starega prave, ne proti njim, ki imajo toliko poguma, da javno obsojajo postopanje s tem ljudstvom marveč proti njim, ki so zakrivali, da so na riemanjski aferi sodelovali tisti bajoneti, katere dr. Krek absolutno izključa iz reševanja vprašanj, ki se tičejo ljudske duše! V tem, in edino v tem smislu je umeti poziv občinskega zastopa v Dolini, naj cerkvene oblasti enkrat že rešijo cerkveno vprašanje v Riemanjih! Vsaki poskus drugačnega tolmačenja, oziroma podtikanja, je le gola sofistika, poskus za potemnjevanje stvari!

Slovenski in hrvatski pisarniški uradniki. (Dalje.) Mari mislijo, da smo še v dobi teme. O ne, mi imamo sedaj odprte oči in ne mislimo več mirno molčati k temu, da se krivično deli luč in senca. Doba vladanja privilegijev mora minoti in na njega mesto mora stopiti enaka pravica! Čas je najboljši zdravnik in ta nam skoro izleži tudi to rano. Tudi za nas uradnike slovenske narodnosti morajo nehati razmere, ob katerih smo se morali klanjati pred italijanstvom kakor pred kakim Gesslerjevim klobukom!

Naj nam le enkrat odgovore, gospoda italijanski tovariši, kolik je odstotek mej njimi njih, ki poznajo deželne jezike, torej tudi slovenskega ali hrvatskega, ki imajo torej res kvalifikacijo za javnega funkcijsko

usarja v naših deželah?! Mari menijo, da zadošča že, ako lomijo par besed, kar ne pomenja, da govore jezik, marveč ga le — insultirajo! A tu se ravno kaže vsa krivica, ki ne zadevlje le nas uradnikov slovenske narodnosti, ampak tudi slovenskega prebivalstva, javno upravo, torej javni interes: taki ljudje, ki k večjemu le lomijo par slovenskih ali hrvaških besed, so v tabelah, na papirju, ki je v podlogo ob imenovanjih, kvalificirani, da — poznajo deželne jezike. Oni, ki ne znajo, dobivajo razpisana mesta, na škodo njih, ki res znajo! Sposobnim uradnikom se godi krivica, a ljudstvo trpi škodo in je ozlovoljeno, ker mora občevati z uradniki, ki ne morejo govoriti zanjim!

Le roko na sree, gospoda italijanski uradniki, pa priznajte to! In da je gola resnica to, kar pravimo, o tem se moramo prepričati po državnih uradih v Trstu in po Istri! Še več! Je tudi nečuvvenih slučajev, da v čisto slovenskih krajih, kakor je n. pr. Sežana, ki je kompaktno slovenski okraj, naletmo na uradnike, ki ne morejo občevati s prebivalstvom. A ne le to: Ker se čutijo tuje, ker so brez vsega kontakta z domačim življenjem, gledajo in rujejo, da si ustvarjajo svoje — klike in s tem ustvarjajo nasprotstva in zastrupljajo življenje. (Pride še.)

Šolstvo v Pulji. — Puljski dnevnik »Omnia« je priobčil zanimivo statistiko o šolstvu v Pulji. Pula ima 36 000 prebivalcev. Po znani statistiki je okoli 23.000 Italijanov, 8500 Slovanov in 4500 Nemcev. Italijanske šole raznih vrst štejejo 2530 otrok, nemške šole pa 1435 učencev. Po statističnem razmerju b. Italijani morali imeti 2750 šolskih otrok, Slovani 1000, a Nemci okoli 500. Med tem pa vidimo, kako so nemške šole pogoltnile okoli 1000 otrok. Slovani pa nimajo v Pulji niti enega razreda! Njihovi (večinoma hrvaški, nekoliko tudi slovenski) otroci morajo hoditi v italijanske in nemške šole. Evo, take so istrske šolske razmere! Značilno je, kako močno je tukaj ponemševanje.

Stepar. Trgovec g. Eran Pascutti, ki stanuje v ulici sv. Cecilije, je prijavil na policiji svojega agenta Jurija S., kateri je pri raznih njegovih dolžnikih iztirjal v njegovem (gospodarjevem) imenu svoto 135 kron 60 stot. Ker ga je pa gospodar za tem odpustil iz službe, je šel S. v Istru in tam pri nekem drugem gospodarjevem dolžniku iztirjal 50 kron. Denar je svedea zapravil.

Pazite na otroke. Včeraj so prinesli iz Mariborja v tukajšajo mestno bolnišnico 2 letno dekletce Frančiško Legiša, ki je bilo doma padlo v kotel poln vrelega luga. Dekletce je grozno opečeno po vsem životu. Vprejeli so je v VII. dermatološki oddelku.

Iz »Škrata«:

Sestanek.

Dva gospoda, ki sta živela v sovraštvu sta se v neki temni mestni ulici srečala ter se nista hotela eden drugemu umakniti s pota.

Srdit je rekel prvi: »Jaz se oslu na umaknem s pota«. A drugi mu je odvrnil: »Jaz pač, in umaknil se je svojemu sopotniku.

Književnost in umetnost.

Koncert Adam. Kubeik je v kratkem času osvojil ves svet. Kmalo za njim je svet kralil s primkom »Veliki« njegovega mladega sodruga Kocijana. Emanuel Ondříček vspeva povsod, kjer se prikaže. Franjo Ondříček pripada že davno med prvake na godih. Vsi sami Čehi. Vsi sami dijaki glasovite šole Svědkove. Ne mine leto, da ne bi bogata Č.ška porodila svetu kakega glasovitega violiniista. Žalibog! Če tudi je Robert Schumann uvidel v »virtuoseatumu« prvi početek katastrofne v glasbi — t) je v našem času: — specijelno na goslarskem polju, je ravno isti nagon za virtuoznostjo postal prava neslezljiva bolezen, najhujši gangren. Ljubezen do umetnosti nadmešča sedaj manjja za slavo, za bogatstvom — ne-li.? Na stran vsako umetniško razumevanje, na stran ves oai dub, s katerim je premešano vse naravno — a umetnost je narava v posebnem obliku, oai dub, ki ga znamo mi doseči v vsakdanjem življenju, toliko z vestnim vežbanjem, kolikor z naravno dispozicijo — negovanjem vsega lepega.

Mehanizem, prosta tehnika sta danes oče in mati instrumentalne, — toliko a solo —

kolikor strogo orkestralne umetnosti. A mi živimo v XX. stoletju; skoraj dve stoletji nas deliti od velečastvene jednostavnosti in ob enem nenadkriljive globočine Bachovih in Haydnovih časov! Ako bi se ne bal zagrešiti glede bodočnosti, bi rekel mirne duše: Klasična doba je bila početek in zvršetak glasbene umetnosti. — A vzrok temu? Poleg ekscentričnosti in lahkega prehoda, pri ognjevitih naravah, v prvi ekstazi naše dobe — je početek in konec v novinarstvu, v onem novinarstvu, ki pozabljačč na veliko misljo, ki je v presojevanju napredka vsake umetnosti, tudi v našem času čaka, predpostavlja svojo materialno korist interesu javnega napredka, zdravemu kriteriju razločevanja dobrega od slabega.

Ko bi novinarstvo odkrito in brez krinke izpovedalo vsaki vroči glavi objektivno — sine ira et studio — golo resnico, bi služilo s tem ne samo gori omenjenim javnim interesom, ampak kar je naposled akte, pijetete in vesti, tudi pojedini osebi, ki je žrtev avtosugestije in stavlja na kocko sedanjost in morda tudi bodočnost, na vsak način pa gmotno blagostanje in iluzije svoje duše, brez katere ni prav za prav niti samoljubna ni napredka. Hoče li priti do tega? Toda... vrzimo že enkrat od sebe sive očali skeptike

V slabo napolnjeni Schillerjevi dvorano podvrgel se je sinoči prvokrat sodbi javnosti violinist g. Rudolf Adam. On je brez dvoma pokazal dobro voljo ali — malo umetnosti. Korak njegov je bil mnogo preran, breme, ki ga je sprejel na-se, ni odgovarjalo njegovim močem — in posledica ni izostala. Nočem govoriti obširno o njegovem znanju, (da je talentiran človek, in da bo z dobrim vežbanjem s časom kaj boljega podal), to se mu drage volje prizna, ali to je bilo za njegovo včerajšaji korak vsekako premalo, ker sem prepričan, da mu s tem bolj ugodim. Naj se prav marljivo vežba in naj bo samemu sebi najstrožji sodnik.

Naj ga ne ponižuje pred samim sebi glas njegove vesti, najboljšega učitelja, ako biva v njem umetniška duša. Naj končno pomisli na to, da je največji anatom Hyrtl na vrhuncu slave in znanja o sebi rekel: »Z znanjem rastejo tudi dvomi«.

To je moja kritika njegovega včerajšnjega koncerta. Naj jo brez prezira uvaž, a koristila mu bo več kakor morda povoljna kritika, katera bi — neodgovarjajoč mojemu osvedočenju — bila navadna udvornost in laskanje. On se je imel včeraj predstaviti občinstvu kakor dovršen umetnik, občinstvo ima pravico, da ga sodi.

J. M.

Zadnje brzojavne vesti.
Rusko-japonska vojna.

Božični prazniki v Mandžuriji.
PETROGRAD 19. Dopisnik »Bišev. Vjedomosti« poroča iz Muklens, da se vsa operacijska armada pripravlja na slovesno praznovanje božičnih praznikov. Pri vseh od delkih čet se pripravljajo božična dneva. Neprestano prihajajo v veliki množini božična darila.

Lovec torpedov »Rostoropnij«.
LONDON 19. »Reuterjev biro« poroča iz Šangaja od 18. t. m.: Kapitan ruskega loveca torpedov »Rostoropnij« je z vsem svojim močtvom pobegnil na angležem paraiku »Nigritica« v Vlad voetok. Japonci zasledujejo paraik.

Ogrska magnatska zbornica.
BUDIMPEŠTA 19. (Ogr. kor. bir.) Danes popoldne je imela magnatska zbornica sejo, na kateri je bil prečitan kraljev reskript, s katerim je zasedanje odgodjeno.

Minister Call in Buquoy.
DVNAJ 19. Minister za trgovino baron Call in minister za poljedelstvo grof Buquoy sta dospela semkaj iz Budimpešte.

Carjev god.
DUNAJ 19. Povodom carjevega godu je bil na dvoru svečan diner, katerega so se udeležili: nadvojvoda Fran Ferdinand, upravitelj ruskega poslanstva baron Budberg s členu poslanstva, minister zunanjih stvari grof Goluchowski, načelnik generalnega štaba baron Beck in najvišji dvorni dostojanstveniki. Med dinerjem je cesar napil carju.

Trgovina.

Borzna poročila dne 19. decembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.04—19.06—, angleške lire K — do —, London kratak termin K 239.35—239.75 Francija K 95.10—95.30, Italija K 95.10—95.30 italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.50—117.75, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.90—100.15, ogrska krona renta K 98.— 98.30, italijanska renta K 102.3/4 103.1/4, kreditne akcije K 674 — 676 — državne železnice K 649.— 652.— Lombardi K 89.— 90.50, Lloydove akcije K 725.— 732.— Srečke: Tisa K 326.—330.—, kredit K 479.— do 489.—, Bodenkredit 1880 K 306.— 316.— Bodenkredit 1889 K 298.— 308.—, Turške K 132.— do 133.— Srbske — do —

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	predvčeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.30	100.30
„ srebri	100.35	100.30
Avstrijska renta v zlatu	119.55	119.55
„ „ kronah 4%	100.40	100.30
Avst. investicijska renta 3 1/2%	91.15	91.25
Ogrska renta v zlatu 4%	118.55	118.55
„ „ kronah 4%	98.10	98.05
„ „ 3 1/2%	88.70	88.70
Akcije nacionalne banke	1632.—	1638.—
Kreditne akcije	674.25	674.—
London, 10 Lstr.	239.35	239.37 1/2
100 državnih mark	117.57 1/2	117.65
20 mark	23.50	23.51
20 frankov	19.05	19.05
10 ital. lir	95.20	95.20
Cesarski cekini	11.32	11.32

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francoska renta 98.62 % italijanska renta 105.10, španki exterior 90.12 akcije otomanske banke 590.—

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice Lombardi 33 — unificirana turška renta 87.55 menjice na London 251.50, avstrijska zlata renta 101.50 ogrska 4% zlata renta 102.40 Länderbank —, turške srečke 127.— parizka banka 12.61 italijanske meridionalne akcije 756.— akcije Rio Tinto 15.18. Trdna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 85 1/2 % Lombardi 3 1/2 srebri 28 1/4, španaka renta 89 1/2 italijanska renta 104 1/2, tržni diskont, 3 — menjice na Dunaju — dohodki banke — izplačila banke — Mlačna.

Tržna poročila 19. decembra.

Budimpešta Pšenica za april 10.20 do 10.21; rž za april 7.95 do 7.96; oves za april 7.67 do 7.68; koruza za maj 7.67/8 do 7.68.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje slabotno, mirno. — Prodaja 10.000 met. st., komaj vzdržano. Draga žita nespremenjeno. — Vreme: lepo.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 49.— frk, za marec 49.50.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za dec. 40.— za marec 40 1/2, za maj 41.— za september 42.—, vzdržano. Kava Rio navadna loco 34.—41, navadna rečna 42—44 navadna doba 44—46.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za dec 27.55 za jan. 27.80, za febr. 28.—, za marec 28.10 za april 28.25, za maj 28.35. — Stalno. — Vreme: lepo.

London. Sladkor iz repe surov 13 1/4 Sh. Java 15.6 Sh. Mlačno.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio loco 61 dobave, vzdržano, 10 stot. zvišanja 5 stot. zvišanja.

Sladkor tuzemski. Ocenitragai pava, proma K 66.50 do 68.00, za september K — do — marec-avg. 66.50 do 68.—. Concassé to Melisp promptno K 68.30 do 69.30, za sept. K — do —, marec-avg. 68.30 do 69.30.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16.35, rž za januar 16.50, za januar-april 17.—, za marec-junij 17.35 (mirno.) — Pšenica za tekoči mesec 23.50 za januar 24.90, za januar-april 24.35 za marec-junij 24.85 (slabotno). — Moka za tekoči mesec 31.05 za jan. 31.35 za januar-april 31.10, za marec-junij 32.45 (mlačna). — Repično olje za tekoči mesec 41.75, za januar 45.—, za januar-april 46.25 za maj-avgust 46.—.

(mirno) Špirit za tekoči mesec 49.50, za jan. 45.75 za januar-april 47.75 za maj-avgust 45.50 (stalno). Sladkor surov 88° uso nov 36—36 1/2 (mirno) beš za tekoči mesec 39 1/2, za jan 40 1/2 za jan-april 40 1/2 za marec-junij 41— (stalno), rafiniran 74—74 1/2. Vreme: oblačno.

Trgovina se zaklanimi praščiči.

Včeraj je bilo pripeljanih na tukajšaji trg 162. zaklanih praščičev. Prodalo se je vse; prve vrste po K 118 — II. pa od K 92—100. Vpraševanje veliko, ali blaga je bilo premalo.

Mattonijeva kislina.

V ožjem letnem času, v katerem se prikazujejo vsakdanji katarni pojavi, se priporoča Mattonijev Giesshübler, kateri se uporablja z zdravim uspehom pri obolenju zračnih organov katara v žrelu, brnčih, plušč in vnatju prsne mreže.

Dvorana za sodne dražbe
v ulici Sanitá št. 23—25.

DRAŽBE,

ki se vršijo od ponedeljka dne 28. novembra t. l. od 9—12. ure popoldne in slednje dni:

Plušči in jopiči za gospe, spodnja krila, kompletne ženske obleke, fuštaj, flanela, srajice za močete in ženske, volneni šalji, žepne rute, zmske srajice, volneno blago, cesir, saten, perkal, bele in barvane preproge, kotenina, brisalke, prti, ptiči itd.

MATTONIJEV
GIESSHÜBLER

naravno
alkalična kislina

Sprejemajo se vsakovrstna dela, jiju po posebnih načrtih.

— Inštrovan cenik brezplačno in franko. —

Tovarna pohištva

— RAFAEL ITALIA —

Velikansko skladišče in razstava pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton šte. 1

po zelo nizkih cenah.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosarie (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati bilate koncesije

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Inštrovan cenik brezplačno in franko.

Važno naznanilo

za krčmarje in restavraterje!

V dobroznani poznani zalogi steklenin in porcelane trdke

JAKOB HIRSCH

— v TRSTU, ul. Cavana 15 —

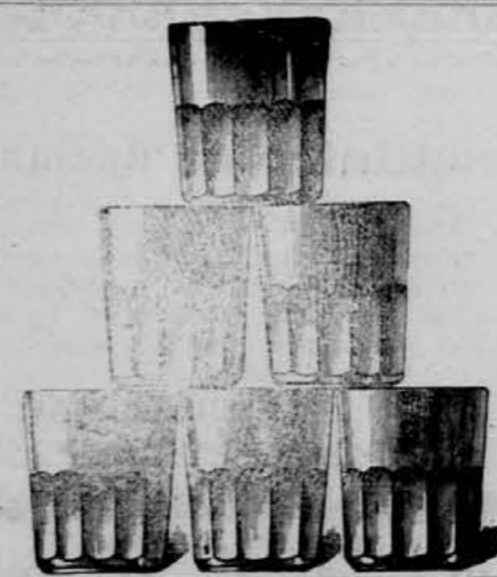
(nasproti škofijski palači).

se nahaja velikanski izbor

kozarcev in vrčkov

— vsake oblike in velikosti. —

— Brezkonkurenčne cene —

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente.

— Provzročča voljo do jedi, utrjuje želodec

in ojačuje organizem. —

Priporočeno od najslovejših zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po boleznih ojačiti.

Odlikovano s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO

— Zrst. —

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Fragi.

Rezervni fond 29.217.694,46 K izplačane odškodnine: 78.324.623,17 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajnje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čiste dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

MALA OZNANILA

Jvan Jančar
tehn. konces. zobozdravnik
TRST ul. Torrente 32 II. n.
Delavnica za umetno zobovje. Izvršuje popolno zobovje iz kaučuka ali zlata po francoskem sestavu. Poprave v 2 urah.
Cene zmerne. Sprejema od 8-6 pop.

Tovarna kisa Bruschina & Hrovath
Trst - Riva Grumula 6
Zaloga vinskega kisa in specialnih kisov. Konkurenčne cene.

Čevljarnica Iv. Lekan
TRST ul. Giulia 7 (p. Ijud. vrta)
izvršuje točno in elegantno vsakovrstna obuvala za gospe, gospode in otroke. Specialiteta: obuvala za defektne noge; obuvala po kopitih zad. modela.

Carlo Schönberger
TRST ul. S. Caterina 11, II
civilna krojačnica
Naročbe in plačila po dogovoru
Vsaka obleka se izgotovi v 24 ur.

Svoji k svojim!
Podpisani priporočajo svojo zalogo oglja, drva, premoga in druge razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom.
Josip Muha, ul. Cavazza (uhod ulica Cavazzani št. 3).

ANTON SKERL

mehanic, zaprizeženi zvedenec.
Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.

Napeljava in zaloga električnih zvončkov. Izključna prodaja gramofonov, zvončkov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.
Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON št. 1734.

„SLOO“

neprekosljivo svinca prosto mleko za lasi ima čudovito lastnost dati svojo prvotno mladniško barvo: rdečim in sivim lasem barvo svetlim lasem pa popolnoma temno barvilo. Barvanje se vrši polagoma, tako da bližnji niti ne opazijo, je trajno, vzdržljivo, ne obledi, se ne more sprati z umivanjem ali kopanjem.
„Sloo“ deluje na korenike lasij, jim daje potrebno hrano, odpravlja luske in prišče ter podeljuje lep blisc.
„Sloo“ je preskušen od zdravniških kapacitet ter priporočen, ker je prost svinca in bakra tedaj popolnoma neškodljiv.
„Sloo“ se rabi tudi za brado in obrvi. Cena steklenice K 4, 3 steklenice K 10, 6 steklenic K 18. Pošilja proti povzetju ali predplačilu gen. zastop: FEITH, Dunaj VI. Mariahilferstrasse 45.

„SANUS“
novi higijenični zobotrebnički disinfektirani parfemirani zaprošen patent se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

Najstarejša
slovenska zaloga, tovarna pohištva **Andreja Jug** v Trstu, ul. S. Lucia 18 (zadej tribunala) priporoča vsake vrste solidno izdelano, svetlo ali temno polirano pohištvo.

Nova zaloga
ovsa in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquench ul. Pierluigi di Paestrina (prej ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternel v ulici Giulia št. 76 je v dobri vsakovrstne jestvine kakor: kava, riž, tostenine (napeljske), sladkor, turšico in belo moko, naravno maslo, sveče, mleko, jedilno olje prve vrste po 36 novč.
Blago vedno sveže.

Prva trž. brusilnica
na električno moč
Gualtiero Cozzio
Passo S. Giovanni št. 2 (vogal ulice Torrente nasproti kavarni Chiozza izvršuje vsakovrstno brušenje in poliranje. Ima tudi v zalogi vsakovrstne nože itd.

Iv. Kopač
svečar v Gorici priporoča priznano najboljšo in najcenejšo voščene sveče. Cenik brezplačno in franko.

Podpisani priporočajo svojo **NOVO PEKARNO IN SLADČIČARNO** pri Sv. Jakobu istrska ulica 12 (straven sl. šole). Vedno svež kruh. Pošiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. Postrežba točna.
Benedikt Subau

Nova prodajalnica **Romolo Perini** zlatar in droguljar Via del Rivo 26 Sprejema poprave, kupuje zlato, srebrno in juvele. Popravilja ure na jamstvo.

Josip Talamini
TRST - ul. della Pietà 13 (dvorišče)
Zaloga istrskega in dalmatinskega vina, marsale, vermuta in najfin. refoška v botiljkah. Dostavljanje na dom.

PEKARNA Alojzij Gul
TRST - ul. Caserma 17 - TRST (nasproti trgovinski kavarni) priporoča v vsakem času svež kruh, sladčice itd. itd. Sprejemanje domačega kruha v pecivo. Prodaja moko prvih mlinov. Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664.

Guerino Marcon
ulica Tivarnella št. 3
Priporoča svojo zalogo oglja in drv, ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664.

Tomasoni Ulisse
Trst slikar-dekoratér. Sprejema delo na deželi. Dekoracije sol s papirjem. Slikanje sob in napipov v vseh slogih in na vse načine. Porenanje les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica Ugo Foscolo št. 19.

Prodajalnica jestvin in kolonijal napojnih in tuzemskih — testenin, olja, kisa, mila **Ivan Počkaj**
TRST ul. Petronio 2 vogal ulice Settefontane
Zaloga moke, žita, otrobov na izbero. Vedno sveže blago. Pošiljanje na dom in od 5 kg. na deželo.

MIRODILNICA Henrik Bonetta
ul. Carradori 18 (vogal Geppa)
Specialiteta navadnih in medicinskih drog, barv, pokosti, lakov, škotk, čopčev, navadnega in parfumnega mila, petroleja, spirita (žest) za goriti. — Barvilo za čiščenje vina.
Nizke cene. Prodaja na debelo in drobno.

Fran Macorig trgovina z jestvinami ul. Barriera vecchia 38
Zaloga sladkorja, kave, riža, raznega žita, moke in otrobov. Vino v buteljkih, mineralna voda. Specialiteta tu inoz. testenine, surovo in kuhano maslo.

Ticijan Salvatore
ornam. kamnoseški mojster
DELAVNICA spominskih kamnov — marmor za pohištvo
Trst ul. Farneto 37

Katinka Vatovec

je na novo sprejela dobro znano **GOSTILNO „Al Trifolio“**

v ulici Belvedere št. 7
ter naznanja slavnemu občinstvu, da je bila ta gostilna do sedaj pod drugim vodstvom, da bo pa od sedaj isto sama vodila, upaje vstreti vsem obiskovalcem, kakor je bila gostilna urejena pred letom.

Javljam slavnemu občinstvu, da sem preselil svojo **mirodilnico na Opčinah** na št. 209 (nasproti, kjer je bila prej in zvan kavarne »All Eletrovia«). Pri tej priliki naznanjam, da imam v zalogi vsakovrstne droge, petrolej itd., ter v kratkem jo založim tudi s raznim železjem in šipami. Cene brez konkurence. Nadejaje se podpo e slavnega občinstva. beležim udani

EMIL CUMAR.

Otvorila se je nova gostilna „Ai due Gemelli“

Piazza Pozzo del mare 5
s pristnimi dalmatinskimi vinami iz Postrane pri Omišu in sicer se bo točilo: črno po 36 nč., belo po 40 nč. in o olo po 40 nč. Kuhinja bo vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili.
Podpisani se najljubneje priporočajo slavnemu občinstvu v Trstu in okolici na obilen poset udani
IVAN TOMASEVIČ, lastnik.

Narodni kolek je vdobiti pri upravi „Edinost“

DROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

Izbior drog, barv, čopčev, pokosti, parfumov, fin. mile. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenege sirupa tamarindo, mallnovca itd. itd.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

ulica Torre Bianca št. 8
priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih.
Ordinuje od 9-11 predp., 2-4 ure pop. Telefon št. 1384.

Pekarna in sladčičarna FRAN MILLANICH

Trst. — ulica Commerciale 7 — Trst.
Trikert na dan svež kruh vsake vrste. Raznašanje na dom. Sprejema naročbe na sladčice itd. o priliki poroč in krstov.
Najugodnejše cene.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

Josip Stantič

Zalagatelj e. kr. redarstvene straže, e. kr. glavnega carinskega urada in skladišč, e. kr. priv. lloyd. orož, e. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Plju.

TRST. — Ulica Rosario št. 2. — TRST

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospe, gospe in otroke.

Prodaja najboljšo voščilo (biks) **Fredin**

Cene nizke. Postrežba točna.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

Oglas! Prodajalnica papirja

in igrač (cartoleria) prodaja se v središču mesta. Poizvedbe pri upravi »Edinost«.

Trgovski pomočnik 18 let star, želi vstopiti v trgovino z jestvinami v mestu ali okolici. Ponudbe pod »Trgovski pomočnik« na upravo lista »Edinost«.

Konj 7 let star in nov voz se mora prodati v 48 urah radi odhoda lastnika. — Škedenj št. 457.

Kuharica se išče za neko gostilno v Kopru. Predstaviti se more pred 23. tek. mes. v Škedenju št. 457.

SVOJI K SVOJIM!
Prva klet dalmatinskih vin
Biliškov & Arambašin
v TRSTU, ulica Sanità 22.
TRANSITNA ZALOGA
Lastni vinogradi in nasadi oljk v Kaštelu v Dalmaciji.
Na zahtev se pošilja na dom v steklenicah ali sodčkah.

Zlatar DRAGOTIN VEKJET
(C. Vecchiet).
TRST. — Corso št. 47. — TRST.
Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema naročbe, poprave srebrnih in zlatih predmetov ter poprave žepnih ur.
Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Prvo primorsko podjetje za **prevažanje pohištva in spedijsko podjetje**
RUDOLF EXNER - TRST
Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefona št. 847.
Filijalke v ULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.
(Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)
Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena skladišča.
Edini tržaški zavod za ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG „VACUM-CLEANER“.
Točna postrežba in nizke cene.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Podružnica v Celovcu. Kupuje in prodaja vse vrste rent, nastavnih pism, priporočil, komunalnih obveznic, sreč, dalmic, valut, novcev in deviz. Pridržuje izdaja k vsakemu šrebanju.
Polno vplačani akcijski kapital K 1.000.000
Zamenjava in eskomptuje takrebne vrednostne papirje in vaučuje zapale kaposa.
Daje prodajne na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuljuje in divinkuljuje vojaške ženitninske kavoje.
Rekompt in inkasso menio. Bor na naročila.
Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge dne vzdiga. Promet s čeki in nakaznicami.